

عنوان مقاله:

بررسی چگونگی گسترش اسماعیلیه در ایران

محل انتشار:

ششمین کنفرانس ملی علوم انسانی و مطالعات مدیریت (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

پریسا عرفان منش - کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی

خلاصه مقاله:

حسن صباح داعی اسماعیلی که در زمان مرگ مستنصر هشتمین خلیفه فاطمی در مصر به سر میبرد، قائل به حقانیت نزار بر امامت شد. او بعد از بازگشت، نهضت نزاری ایران که مقر اصلی آن در قلعه کوهستانی الموت در دیلمان قرار داشت را تشکیل داد. حسن صباح بعد از تثبیت قدرت خود اقدام به فرستادن داعیان و عاملان به نقاط مختلف برای نشر دعوت کرد. ابتدا نواحی همجوار پایگاه مرکزی او، یعنی مناطق شیعی مذهب نزدیک رودبار دیلمان به کیش اسماعیلی گرویدند. سپس داعیان مقتدری که در تسخیر الموت کمک زیادی به وی رسانده بودند را به قهستان فرستاد تا دعوت اسماعیلی را در آن مناطق نیز گسترش دهد. این منطقه که منطقه ای خشک و در جنوب خراسان بوده و همانند الموت سنتهای پیشین شیعی را در خود نهفته داشت، دومین ناحیه عمده فعالیت‌های اسماعیلی در ایران شد. سلجوقیان در این زمان در کنار مشکلات متعدد، وقایع بعد از مرگ ملکشاه را نیز تجربه کرده و درگیر کشمکش‌های داخلی شده بودند. در این زمان قدرت سیاسی در امپراتوری سلجوقی در دست امرای نظامی و رهبران ضعیف محلی قرار داشت که علاوه بر آن که در اقطاعاتی چون رودبار و قهستان شیعه نشین، دست نشانده سلطان سلجوقی بودند، توان مبارزه با یک جنبش همانند اسماعیلیان را نیز نداشتند. این مقاله در پی آن است تا با روش توصیفی تحلیلی، به رفع ابهام از موضوع دلایل تبدیل مناطق رودبار دیلمان و قهستان به پایگاه مهم اسماعیلیان نزاری ایران پردازد. نتایج این پژوهش بیانگر آن است که عواملی چون شرایط جغرافیایی و نیز ضعف اقطاع سلاجقه در آنها تاثیر مهمی در گرویدنشان به مذهب اسماعیلی داشت.

کلمات کلیدی:

اسماعیلیه نزاری، اقطاع، رودبار دیلمان، قهستان، ایران سلجوقی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1233894>

